

SAMTALSGUIDE

Jag tror för att förstå: en essä om att finna och bli funnen

EN DEL AV "VI LÄSER"

Bilda

LÄS TILLSAMMANS

Det finns många anledningar att starta en bokcirkel. Att möta varandra via en bok ger oss nya perspektiv, utmanar oss och vi växer som människor och i gemenskap med varandra. Detta tar vi fasta på i denna läsarsatsning. Här utifrån boken Jag tror för att förstå av Pekka Møllergård.

INFÖR STARTEN

Sätt samman en grupp. Kanske ett gäng från arbetsplatsen, gamla vänner, kompisar i församlingen eller varför inte från olika församlingar där du bor. Då denna bokcirkel är enkel att göra digitalt finns det inga gränser.

Ni bör vara **minst tre personer** i gruppen och helst inte fler än åtta för att alla ska kunna få tillfälle att prata.

Vi rekommenderar att **mötas minst fyra till fem gånger** för denna bok, en träff per del i boken. Det är även så vi byggt denna samtalsguide. Det är fint att starta med en uppstartsträff där det huvudsakliga syftet är att komma samman som en grupp.

Utse en samtalsledare. Det är tryggt att ha någon som har funderat lite mer och tänkt ut några frågor som komplement till de som finns här. Samtalsledaren håller också i samtalsstrukturen och tiden, så att alla får utrymme och allas erfarenheter tas tillvara. Skifta gärna samtalsledare från bok till bok eller från träff till träff.

Fika och småprat är en bra start på träffen, en stund innan själva cirkeln startar. **Det ger alla möjlighet att landa i gruppen.** Detta går utmärkt att göra även i en digital bokcirkel även om småpratet kan behöva lite mer stöd i form av en samtalsledare och kanske någon fråga för att landa här och nu.

1,5–2,5 timmar är en lämplig tid för en träff: inledande runda, ca 20 min, gemensamt samtal, ca 60 min, avslutande runda, ca 10 min. Tidsangivelserna är ett förslag och kan såklart anpassas efter gruppen.

Var inte rädd för att uttrycka din åsikt! Själva poängen är att läsare med olika erfarenheter och uppfattningar möts och **via det uppstår ny förståelse!**

Denna bok är stor till sitt innehåll och ingångarna till samtal är oändliga. Utgå från de frågor ni själva får under er läsning eller ta inspiration i någon av dem vi ger som förslag.

Behöver ni ytterligare stöd för att få igång samtal i ett digitalt format, kontakta ditt Bildakontor så finns hjälp att få.

SAMTALETS FORM

Inledande runda

Börja med en runda där var och en får berätta om sin upplevelse av boken ni läst. Det kan vara helt fria tankar, eller utgå från någon gemensam fråga. Under varje träff finns förslag på frågor.

Var och en får 3–5 minuter till sitt förfogande. Det är alltid ok att passa, att låta ordet gå vidare om man inte vill säga något.

I rundan får var och en berätta utan att bli avbruten. Syftet är att man ska få sätta ord på och prova sina tankar, utan att behöva förklara och försvara. Samtidigt tränar man sig att lyssna och ta in olika perspektiv.

Livsnära samtal

I denna del går ni in i den specifika text ni läst, utgår från gruppens frågor kring det lästa eller väljer en/ett par av de frågor vi föreslagit. Här har ni ett gemensamt samtal där ni kan ställa fördjupande, klargörande frågor till varandra och bygga vidare på varandras resonemang.

Avslutande runda

Här låter ni var och en, i tur och ordning, sätta ord på upplevelsen av det lästa eller av samtalet. Det knyter ihop samtalet för denna gång.

För dig själv

Mötet med nya perspektiv och tankar har potential att förändra oss. Fundera på följande till nästa träff och starta nästa gångs samtal utifrån det man vill dela av den egna reflektionen.

Tips! Skriv ner det dina tankar och reflektioner. På så vis fördjupas din egen behållning av både läsning, samtal och dina egna funderingar.

Tips:

Skriv ner det dina tankar och reflektioner. På så vis fördjupas din egen behållning av både läsning, samtal och dina egna funderingar.

Tips för ett öppet samtal

Kom överens om några saker som skapar trygghet för deltagarna.
Det ger goda förutsättningar för ett öppet samtal. Förslag kan vara:

Det personliga vi delar stannar i gruppen.

Det är ok att prova tankar och att ändra sig.

Jag har rätt att vara tyst.

Alla talar i jagform.

Alla hjälps åt alla hålla tidsramarna.

**Alla bidrar med sitt perspektiv och värdesätter
att få ta del av andras.**

FÖRFATTARENS HÄLSNING

Jag möter nu och då uttalade eller outtalade frågor från vänner och kollegor om hur jag som forskarutbildad "hjärnspecialist" kan vara kristen. När det – alltför sällan – blir tillfälle till samtal räcker tiden sällan till för att komma bortom de mest triviala frågeställningarna. Det kan kännas frustrerande, både för mig och vännerna, särskilt när det blir uppenbart att kunskapen om kristen tro ofta är ytlig och till och med fördomsfull.

Jag skrev boken för dessa vänner i ett försök att komma lite längre, och som en möjlig utgångspunkt för fördjupade samtal lite närmare de existentiella kärnfrågor som framför allt Jesu person ställer oss inför. I bakhuvudet fanns också alla de "Guds barnbarn" som lämnat den kristna gemenskapen på grund av förenklade och otillräckliga svar på tvivel och intellektuella invändningar.

Glädjande nog har jag fått många reaktioner som tyder på att boken fungerat som jag hoppats. Det hade förstås varit fint om även du som deltar i den här bokcirkeln har glädje och nytta av läsningen!

Pekka Mellergård

TRÄFF I ATT BLI EN GRUPP

Denna första träff är till för att ni ska landa som grupp och hitta formerna för era samtal. Den sker troligtvis innan läsningen börjat och ger er ramar för fortsatt bokcirkel. Då den även ger er möjlighet att lyssna på varandra skapas tillit och öppenhet som bidrar till djupare samtal genom bokcirkelns gång.

Inledande runda

Presentera er för varandra och låt alla berätta något om sej själva. Utgå från något ledaren förberett eller ta del av tipsen här:

- Namn, ort
- Varför jag valt att vara med i denna bokcirkel
- Något jag har hemma som säger något om vem jag är
- Berätta om något som är viktigt för dig

Livsnära samtal

När rundan är klar öppnar ni för ett gemensamt samtal utifrån era olika perspektiv. Det kan vara bra om samtalsledaren förberett några frågor eller ta inspiration i de vi föreslår.

- Vad väntar du dig av en bok som har titeln Jag tror för att förstå?
- Vilket ord känns viktigast för dig; tro eller förstå?
- Vad förväntar du dig av samtalen?
- Har du någon farhåga?
- Vad får dig att våga och vilja dela med dig av dina tankar och reflektioner? Kika på "spelreglerna" ovan och se vad som passar just er grupp
- Vem ska vara samtalsledare? Samma alla gånger eller växlar ni?
- Hur och när ska ni ses?

Avslutande runda

Avsluta samlingen med en runda där var och en har möjlighet att säga något kort om dagens samtal:

- En känsla jag sitter med
- En tanke jag vill dela

För dig själv

- Vad behöver jag för att komma till min rätt i samtalen?
- Vad kan jag bidra med för att de andra ska komma till sin rätt?

TRÄFF II

VAR VI ÄR OCH FRÅGAN OM GUD

Inledande runda

Låt var och en få några minuter antingen utifrån sin egen personliga reflektion eller utifrån någon fråga

- Något av det du funderat på själv sedan förra gången du vill dela med dig av?
- Något i det du läst som fastnade extra i dig, litet som stort? Varför, tror du?
- Någon känsla som väckts under läsningen?

Livsnära samtal

När rundan är klar öppnar ni för ett gemensamt samtal utifrån era olika perspektiv. Det kan vara bra om samtalsledaren förberett några frågor eller ta inspiration i de vi föreslår.

Förslag på frågor:

- Snuddade ni vid något stråk i den inledande rundan som ni vill fördjupa i ett gemensamt samtal?
1. Habermas omvärderade sin syn på religionens roll i samhället och förespråkade i början av 2000-talet "det postsekulära samhället", där varken aggressiv sekularism eller religiös fundamentalism hör hemma, men som utan att diskriminera låter religiösa övertygelser komma till fullt uttryck i kulturliv och offentlig debatt. (s 29) Kan du, liksom bokens författare, se tecken på en långsam förändring även i Sverige? Har du exempel? Hur tror du att det kommer att utveckla sig?
 2. På s 33 talar författaren om en tankefigur att det skulle finnas en djupt rotad svensk ingenjörsmantalitet, kopplad till en motvilja mot djupa andliga och existentiella samtal. Upplever du att det stämmer? Om du ändå varit med om sådana djupa samtal; vad tror du att det berodde på att det fungerade?
 3. Varför tror du att så många människor i vårt land hyllar fritt tänkande och rätten att på egen hand utforma en privat syn på livets mening och mysterier? (s35) Vad finns det för fördelar och nackdelar med detta?
 4. Många kyrkor och kristna har idag accepterat evolutionsteorin och många såsom The Bio Logos Foundation beskriver det. Kan du hålla med om detta? Har det varit, eller är fortfarande, ett problem för dig?
 5. Att tala om Gud. Författaren påminner oss om att allt tal om Gud måste ske med hjälp av metaforer och analogier. Vilka bilder dominerar i kyrkan idag? Finns det anledning att fundera över vilka bilder vi använder i kyrkan och när vi samtalar med varandra?

TRÄFF II

VAR VI ÄR OCH FRÅGAN OM GUD

Förslag på frågor, forts.

6. Boken tar upp det finns en mängd gudsbevis som vi kan förhålla oss till på olika sätt. Är gudsbevis viktiga för att kunna samtala om tro?
7. Författaren menar att förståelsen av en Gud som hela tiden fortsätter att vara närvarande i vårt mörker och vårt lidande på något sätt vänder upp och ner på frågan om Guds allsmäktighet, och därmed också på hela teodicé-problematiken.(s 68) Håller du med om det? Blir frågan om "Varför" mindre brännande när Gud finns med i mörkret?

Avslutande runda

- Någon mening från boken eller från samtalet som fastnat extra?
- Detta tar jag med mig...

För dig själv

- Har du svårt att tala om religiösa frågor? Vad beror det på?
- Vilka gudsbilder är viktiga och talar till dig? Vet du varför?

TRÄFF III

FOKUS PÅ JESUS

Inledande runda

Låt var och en få några minuter antingen utifrån sin egen personliga reflektion eller utifrån någon fråga

- Något du vill lyfta från din egen reflektion sedan förra gången?
- Något i det du läst som du fastnade för, litet som stort? Varför, tror du?

Livsnära samtal

När rundan är klar öppnar ni för ett gemensamt samtal utifrån era olika perspektiv. Det kan vara bra om samtalsledaren förberett några frågor eller ta inspiration i de vi föreslår.

Förslag på frågor:

1. Vilka frågor väcktes under läsningen till denna gång? Välj en eller flera att fokusera ert samtal kring
2. På s 71 skriver författaren om teologer som beskrivit Jesus som “the man who fits no formula”. Är det en beskrivning som tilltalar eller förskräcker dig? Varför?
3. Författaren hänvisar till att nästan alla historiker idag är överens om att Jesus från Nasaret har funnits. Samtidigt talar man om “religiös pålagring” som kanske skymmer ursprungsgestalten. (s 80,83) Hur förstår du detta?
4. “Det finns något samtidigt störande, fascinerande och vackert i tanken att Gud väljer att inte bara uppenbara sig i mänsklig gestalt, utan dessutom låta berättelsen om denna uppenbarelse bli beroende av något så bräckligt som det mänskliga minnet. Den Gud som är beredd att ta omvägen över en lång evolutionsprocess tycks också vara beredd att ta andra risker i ett kosmiskt drama där människans roll förefaller anmärkningsvärt viktig.” (s 85) Håller du med författaren om detta? Vad kan det finnas för invändningar mot ett sådant påstående?
5. Förtrollning och återförtrollning. De svenska orden är kanske lite burdusa. Engelskan talar om enchantment och re-enchantment, ord som kanske landar bättre i ett svenskt öra. Finns det något bra med att världen blir re-enchantad för dagens människor? Och finns det något negativt med att vi blir öppnare för det märkliga och mirakulösa?
6. Boken tar upp te olika försoningsläror; den subjektiva, den objektiva och den idealistiska, (s 114-116). Vilken landar bäst hos dig? Har du funderat kring detta förut? Tycker du att det är viktigt eller oviktigt för förståelsen av Jesus?
7. Om du skulle rangordna uppståndelsens roll i kristendomen, vilken plats skulle du ge den på en tiogradig skala. Varför?

TRÄFF III

FOKUS PÅ JESUS

Avslutande runda

- Någon mening från boken eller från samtalet som fastnat extra?
- Detta tar jag med mig...

För dig själv

- Vem är Jesus för dig? En lärare, en ledare, en kamrat, en vägvisare...?
- Vilket förhåller du dig mest till; Jesu gudomlighet eller mänsklighet?

TRÄFF IV

BIBELFÖRSTÅELSE OCH BIBELSYN

Inledande runda

Låt var och en få några minuter antingen utifrån sin egen personliga reflektion eller utifrån någon fråga

- Något du vill lyfta från din egen reflektion sedan förra gången?
- Något i det du läst som du fastnade för, litet som stort? Varför, tror du?

Livsnära samtal

När rundan är klar öppnar ni för ett gemensamt samtal utifrån era olika perspektiv. Det kan vara bra om samtalsledaren förberett några frågor eller ta inspiration i de vi föreslår.

Förslag på frågor:

- Vilka frågor väcktes under läsningen till denna gång? Välj en eller flera att fokusera ert samtal kring
- Tron på en dom och ett liv efter detta kan skapa både längtan och skräck. Har du stött på det ena eller det andra? Hur påverkade det dig
- Har du mött människor som tror på reinkarnation? Vad i det tror du är tilltalande?
- Författaren pekar på att allt som kan sägas om livet efter detta bara kan sägas genom bilder och metaforer. (s 135) Hur kan det ha påverkat kristendomen och dig själv när människor uppfattat och utlagt beskrivningarna mer bokstavligt?
- Hur reagerar du när du läser om Bibelns tillkomstshistoria? Försvårar det eller öppnar upp?
- Tror du att allt det mänskliga i Bibeln påverkar trovärdigheten? Gör det lättare eller svårare att förhålla sig till texterna?
- Kan du se något problem mellan att tro på Bibeln och att tro på Jesus? Finns det en motsättning eller är det samma sak?
- “Man kan faktiskt läsa Bibeln som en enda lång historia om spänningen mellan ideal och verklighet. Eller uttryckt på ett annat sätt: Bibeln är i långa stycken en beskrivning av skillnaden mellan Guds vilja för sitt folk och hur detta folk faktiskt uppträder, både mot varandra och mot Gud. ... Historien om Guds folks ofullkomlighet och brist fortsätter även i Nya Testamentet.” (s 175-177)
- Håller du med författaren om detta? Gör det något med din förståelse av Bibeln?

TRÄFF IV

BIBELFÖRSTÅELSE OCH BIBELSYN

Avslutande runda

- Någon mening från boken eller från samtalet som fastnat extra?
- Detta tar jag med mig...

För dig själv

- Vad betyder/har betytt uppståndelsetron i ditt eget liv?
- Vilket förhållande till Bibeln har du? Hur använder du Bibeln? Har du satt olika tilltro till Bibeln i olika tider?

TRÄFF V

MÄNNISKA OCH KRISTEN

Inledande runda

Låt var och en få några minuter antingen utifrån sin egen personliga reflektion eller utifrån någon fråga

- Något du vill lyfta från din egen reflektion sedan förra gången?
- Något i det du läst som du fastnade för, litet som stort? Varför, tror du?

Livsnära samtal

När rundan är klar öppnar ni för ett gemensamt samtal utifrån era olika perspektiv. Det kan vara bra om samtalsledaren förberett några frågor eller ta inspiration i de vi föreslår.

Förslag på frågor:

- Vilka frågor väcktes under läsningen till denna gång? Välj en eller flera att fokusera ert samtal kring
- På vilket sätt har kristendomens betoning på den enskilda människans unicitet och individen som föremål för Guds kärlek blivit avgörande för kristendomen tror du?
- Hur förhåller sig det ovanstående till orden gemenskap och solidaritet? Finns det en (risk för) motsättning?
- Författaren menar att inkarnationen, att Gud har uppenbarat sig i mänsklig gestalt, är en viktig tanke i en värld som alltmer förminskar människan. På vilket sätt? Och varför är det viktigt för att ”på ett meningsfullt sätt tala om rättvisa, jämlikhet och demokrati”? (s 195)
- På sidorna 199 och framåt skriver författaren om liberal guilt och om objektiv och subjektiv skuld. Är detta något du känner igen? Från ditt eget liv och andras?
- “Kristendomens grundläggande förståelse av synd handlar om risken för att missa målet, och talet om synd syftar inte till att skapa dåligt samvete eller rädsla för domedagen, utan till upprättelse och helande.” (s 203) Är detta vad kyrkan har kommunicerat och kommunicerar? Är det så du har förstått begreppet synd?
- Barmhärtigheten och en undertext om förlåtelse och försoning i Bibeln. (s 204-205) Håller du med om att det är viktigt? Har du upplevt detta i din bibelläsning och i ditt med möte med kyrka och kristna?

TRÄFF V

MÄNNISKA OCH KRISTEN

Avslutande runda. sista gången

- Författarens syfte med boken var att “ge ett bidrag till att fördjupa de viktiga samtalen om existens och mening”. Upplever du att det blev så?
- Vad nytt och meningsskapande tar du med dig från läsningen och samtalet kring den här boken?
- Vad har varit viktigt för dig i era samtal?
- På vilket sätt har era olikheter bidragit? Har ni vågat bidra med olika perspektiv?

För dig själv

- Vad var det svåraste och det finaste du fick med i dig i läsningen av boken?
- Får det konsekvenser i ditt eget liv, tror du?

